

Sygn. akt: I C 988/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 października 2016 r.

Sąd Rejonowy w Świnoujściu I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR Agnieszka Trytek-Błaszak
Protokolant:	Barbara Koziół

po rozpoznaniu w dniu 10 października 2016 r. w Świnoujściu

na rozprawie

sprawy z powództwa **M. O.**

przeciwko **Skarbowi Państwa - Aresztowi Śledczemu w Ś.**

o zapłatę

I. Oddała powództwo.

II. Zasądza od powoda M. O. na rzecz pozwanego Skarbu Państwa- Aresztu Śledczego w Ś. kwotę 120 zł (stu dwudziestu złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

III. Przyznaje adw. I. L. od Skarbu Państwa – Sądowi Rejonowego w Ś. kwotę 147,60 zł (stu czterdziestu siedmiu złotych sześćdziesięciu groszy), w tym podatek od towarów i usług, tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu powodowi M. O..

Sygn. akt I C 988/14

UZASADNIENIE

Powód M. O. wniósł w dniu 07 sierpnia 2014r. przeciwko Skarbowi Państwa – Aresztowi Śledczemu w Ś. powództwo o zapłatę kwoty 1.200 zł tytułem zadośćuczynienia za rażące łamanie praw skazanych (tymczasowo aresztowanych) w rozumieniu art. 102 § 1 kkw

W uzasadnieniu pozwu wskazał, że przebywa w Areszcie Śledczym w Ś. od dnia 16 czerwca 2014r. i w każdej celi, w której się znajdował jest wszechobecny grzyb w okolicach wnęk okien, a ponadto aktualnie przebywa w trzyosobowej celi numer (...) Oddziału pierwszego i od dnia 01 sierpnia 2014r. nie może doprosić się o wymianę żarówek, choć na 6 instalacji świecą tylko 2, co powoduje brak dostatecznego oświetlenia w pomieszczeniu, zwłaszcza kiedy czyta się sporo książek. Taka sytuacja jest szkodliwa i niebezpieczna dla zdrowia.

W uzupełnieniu pozwu pismem procesowym z dnia 16 czerwca 2015r. powód wniósł o zasądzenie zadośćuczynienia także za obrazę uczuć religijnych w ten sposób, że od czerwca 2014r. do sierpnia 2014r. na terenie Aresztu Śledczego w Ś. przeprowadzono minimum dwukrotnie kontrolę osobistą w pomieszczeniu numer 1 Oddziału pierwszego, gdzie

znajdował się w tamtym czasie obraz z wizerunkiem „Najświętszej Matki Boskiej Częstochowskiej”. Kazano powodowi rozebrać się do naga do tej kontroli, co uraziło powoda i jego godność. Zdarzenie to powód skonsultował z pełniącym służbę w Areszcie kapelanem więziennym księdzem proboszczem. Podał, że w Areszcie Śledczym w Ś. przebywał od dnia 16 czerwca 2014r. do dnia 28 października 2014r. i przez cały ten pobyt po powyższym wydarzeniu często spotykał się z docinkami funkcjonariuszy, kiedy wracał ze spaceru, łaźni, od wychowawcy do celi. Docinki te były urągające, uraziły powoda.

W piśmie procesowym z dnia 15 października 2015r. powód wskazał jako podstawę prawną swojego żądania art. 22 kc w związku z art. 448 kc oraz podniósł, że przebywając w Areszcie Śledczym w Ś. doznał uszczerbku na zdrowiu w związku z zagrzybieniem celi i brakiem dostatecznego jej oświetlenia. Nadto zostały naruszone jego uczucia religijne poprzez kontrole osobiste w pomieszczeniu, gdzie znajdował się obraz „Matki Bożej Częstochowskiej”.

Pozwany Skarb Państwa - Areszt Śledczy w Ś. wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o obciążenie powoda kosztami postępowania, w tym kosztami zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu swojego stanowiska potwierdził, że powód przebywał i odbywał karę pozbawienia wolności w Areszcie Śledczym w Ś. w okresie od 16 czerwca 2014r. do 28 października 2014r. Wskazał, że powód składał skargi, w tym również na urażenie jego uczuć religijnych, w dniach 31 lipca 2014r. i 04 sierpnia 2014r. Wszystkie skargi okazały się bezzasadne, a postanowieniem w sprawie Ds. 1087/14 odmówiono wszczęcia śledztwa w sprawie zaistniałego w dniu 15 lipca 2014r. – między innymi – obrażenia uczuć religijnych poprzez wykonywanie kontroli osobistej osadzonego przy obrazie „Matki Boskiej Częstochowskiej” wobec stwierdzenia, że czyn nie zawiera znamion czynu zabronionego. Pozwany wyjaśnił, że problemy socjalno – bytowe osadzonych, takie jak wyposażenie celi w meble, urządzenia sanitarne, dostarczanie środków higieny osobistej czy środków czystości, odpowiednie wyżywienie, dostęp do usług medycznych, duszpasterskich i kulturalno-oświatowych realizuje zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami prawnymi: kodeksu karnego wykonawczego, rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 25 sierpnia 2003r. w sprawie regulaminu organizacyjno – porządkowego wykonywania tymczasowego aresztowania, rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 25 sierpnia 2003r. w sprawie regulaminu organizacyjno – porządkowego wykonywania kary pozbawienia wolności, rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 17 października 2003r. w sprawie warunków bytowych osób osadzonych w zakładach karnych i aresztach śledczych, rozporządzenia z dnia 28 stycznia 2014r. w sprawie warunków bytowych osób osadzonych w zakładach karnych i aresztach śledczych, rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 02 września 2003r. w sprawie określenia wartości dziennej norm wyżywienia oraz rodzaju diet wydawanych osobom osadzonym w zakładach karnych i aresztach śledczych. Pozwany wyjaśnił, że warunki bytowe, w jakich przebywał powód, były co najmniej zadawalające. Wszystkie cele mieszkalne, w którym powód przebywał, były i są wyposażone w sprzęt kwaterunkowy zgodnie z załącznikiem nr 3 do rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 17 października 2003r. Cele, w których przebywał powód, wyposażone były w łóżka dla wszystkich osadzonych przebywających w celi, odpowiednią do liczby osadzonych ilość stołów, szafek i taboretów. W każdej celi było okno oraz oświetlenie odpowiednie do czytania i wykonywania pracy. Ponadto, Areszt Śledczy w Ś. poddawany jest corocznym kompleksowym kontrolom i doraźnym kontrolom przeprowadzanym przez uprawnione organy, w tym corocznym i doraźnym wizytacjom sędziego penitencjarnego, kontrolom Sanepidu, które nie wykazały żadnych nieprawidłowości w działaniu pozwanego. Powód miał również zapewnioną opiekę medyczną, a z dokumentacji medycznej wynika, że zarzuty powoda odnośnie wpływu oświetlenia czy też zarzut dotyczący zagrzybienia są bezpodstawne. Gdyby powód mimo odpowiedniego oświetlenia potrzebował dodatkowego punktu świetlnego, mógł zwrócić się do administracji. Podczas swojego pobytu pozwany takiej potrzeby nie zgłaszał. W podsumowaniu pozwany wskazał, że funkcjonariusze Służby Więziennej działali wobec powoda w ramach swoich uprawnień ustawowych i ich działaniu nie można w żaden sposób przypisać niezgodności z prawem. Brak jest w niniejszej sprawie bezprawności zachowania funkcjonariuszy państwowych, a nadto zachowanie to nie naruszyło żadnego dobra osobistego kogokolwiek. W ocenie pozwanego, powód w żaden skuteczny sposób nie tylko nie wykazał, ale nawet nie uprawdopodobnił domniemanej szkody, jej wysokości, ani tym bardziej nie wskazał normalnego związku przyczynowego. Z daleko posuniętej ostrożności procesowej pozwany zakwestionował również wysokość roszczenia powoda, którego sposobu wyliczenia nie podał.

Na rozprawie w dniu 08 lutego 2016r. pełnomocnika powoda wskazał, że żądaniem pozwu objęta jest kwota 1.200 zł.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

M. O. przebywał w Areszcie Śledczym w Ś. w okresie od dnia 16 czerwca 2014r. do dnia 28 października 2014r., gdzie odbywał karę pozbawienia wolności (...). Powód ma (...) lat (ur. w (...)r.).

W okresie od dnia 16 do 18 czerwca 2014r. przebywał w celi numer (...), w okresie od dnia 18 czerwca do dnia 04 lipca 2014r. w celi numer (...) w okresie od dnia 04 do dnia 23 lipca 2014r. w celi numer (...), w okresie od dnia 23 do dnia 24 lipca 2014r. w celi numer (...) w okresie od dnia 24 lipca do dnia 26 sierpnia 2014r. w celi numer (...) w okresie od dnia 26 sierpnia do dnia 15 września 2014r. w celi numer (...) w okresie od dnia 15 do dnia 17 września 2014r. w celi numer (...) w okresie od dni 17 do dnia 27 września 2014r. w celi numer (...), w okresie od dnia 27 września do dnia 06 października 2014r. w celi numer (...) w dniu 06 października 2014r. w celi numer (...) w okresie od dnia 06 do dnia 16 października 2014r. w celi numer (...) w okresie od dnia 16 do dnia 28 października 2014r. w celi numer (...)

Wszystkie cele w Areszcie Śledczym w Ś. mają okna oraz sztuczne oświetlenie w postaci żarówek ledowych i energooszczędnych w zakresie pomiędzy 100 a 200 lx. Norma ta zachowywana jest w każdej celi od 2008r. Żarówki są niezwłocznie wymieniane po zgłoszeniu osadzonego ich ewentualnego przepalenia.

Średnio 3-4 cele są rocznie remontowane. Mechaniczna wentylacja zamontowana została w celach w 2015r. Ponadto, okna posiadają i posiadały w 2014r. funkcję mikrowentylacji. Przed montażem mechanicznej wentylacji w celach nie było zagrzybienia.

Cela numer (...) znajduje się na parterze, wyposażona była w 2014r. i jest w sprzęt kwaterunkowy zgodny z przepisami. Posiada oświetlenie górne, sufitowe. Za zgodą dyrektora Aresztu, osadzony może mieć dodatkowy sprzęt w celi, w tym lampkę, aby doświetlić sobie celę, o ile zgłosi się z takim wnioskiem do dyrektora.

(dowód: notatka służbowa z 05.11.2015r. – k. 91,

wyniki pomiarów natężenia oświetlenia – k. 92,

informacja o pobytach i orzeczeniach – k. 132-135,

przeglądarka historii rozmieszczenia – k. 136,

zeznania świadka T. M. – k.207-208,

zeznania świadka B. G. – k. 229,

zeznania świadka A. H. – k. 273, 274 płyta CD,

zeznania świadka K. J. – k. 314)

W Areszcie Śledczym w Ś. osadzeni mogli uczestniczyć w mszach świętych prowadzonych w obrządku katolickim oraz mogli rozmawiać z kapłanem katolickim w ramach posługi kapelańskiej.

M. O. około trzech razy rozmawiał z kapłanem podczas swojego pobytu w Areszcie Śledczym w Ś., a rozmowa nie była związana z sakramentem. Rozmowy były prowadzone w sali numer 1, tzw. pokoju przesłuchań. Sala ta była mała, o rozmiarach około 3 na 4 metry, znajdowały się w niej takie sprzęty jak biurko, 2 krzesła, szafa. Na ścianie wisiał duży obraz „Matki Boskiej Częstochowskiej”, wysokości około 1 metra, zasłaniany roletą okienną. Z reguły obraz był zasłonięty, a na czas posługi był odsłaniany. Roleta zamontowana była tam bardzo długo, co najmniej od 2008r. Powód nie uczestniczył w mszach świętych odprawianych w Areszcie, nie korzystał ze spowiedzi świętej.

W tej sali numer 1 funkcjonariusze Służby Więziennej dokonali jednej kontroli osobistej powoda, podczas której powód musiał się rozebrać. Odbyło się to w czasie, kiedy roleta zasłaniająca obraz była zepsuta, zdjęta i obraz był odsłonięty. Podczas jednego ze spotkań powoda z kapelanem, powód skarżył się, że naruszono jego uczucia religijne dokonując kontroli osobistej przy odsłoniętym obrazie. Poprosił kapelana o interwencję u dyrektora Aresztu. Kapelan podjął ten temat w rozmowach z wychowawcami i dyrektorem Aresztu otrzymując zapewnienie, że zastosowano wobec powoda podczas kontroli osobistej rutynową procedurę i nie dokonywano żadnych działań oraz nie wypowiedziano żadnych słów, które miałyby sztydzić z wyznania wiary powoda. Kapelan uznał te wyjaśnienia za wystarczające i wyjaśnił powodowi podczas kolejnej rozmowy, że funkcjonariusze mieli dobre intencje. Powód poinformował kapelana, że za to zdarzenie zaskarży Areszt. Wkrótce roleta została naprawiona. Okres, kiedy roleta była zepsuta trwał około 2-3 tygodni. Naprawiona została w dniu 04 sierpnia 2014r.

Żaden inny osadzony nie zgłaszał kapelanowi problemów związanych z kontrolą osobistą przy odsłoniętym obrazie.

(dowód: notatka służbowa z 01.09.2014r. – k. 103, 122, 123, z 25.08.2014r. – k.

104-105, z 26.08.2014r. – k. 106, z 24.07.2014r. – k. 106A, 109, z

27.08.2014r. – k. 110, z 01.09.2014r. – k. 120,

zeznania świadka Z. R. – k. 170-171,

zeznania świadka A. S. – k. 171-172,

zeznania świadka B. G. – k. 229,

zeznania świadka A. H. – k. 273, 274 płyta CD,

zeznania świadka K. J. – k. 314)

Powód zgłosił pisemne skargi na niewłaściwe traktowanie podczas kontroli osobistej, jak i na niewłaściwe traktowanie powoda przez funkcjonariuszy Służby Więziennej, lecz Dyrektor Okręgowy Służby Więziennej w S. uznał skargi za nieuzasadnione.

(dowód: pismo do powoda z 08.09.2014r. – k. 93,

pismo pozwanego z 03.09.2014r. z załączonym sprawozdaniem - k. 94-97,

z 28.08.2014r. z załączonym sprawozdaniem – k. 98-102,

pismo Okręgowego Inspektoratu Służby Więziennej w S. z

14.08.2014r. – k. 111, z 25.08.2014r. – k. 124, z 01.09.2014r. – k. 131,

skarga powoda z 31.07.2014r. – k. 112-119, z 04.08.2014r. – k. 125-130)

Również organy ścigania odmówiły wszczęcia śledztwa w sprawie zaistniałego w dniu 15 lipca 2014r. przekroczenia uprawnień przez funkcjonariusza Służby Więziennej oraz obrazy uczuć religijnych poprzez wykonanie kontroli osobistej powoda przy obrazie „Matki Boskiej Częstochowskiej” wobec stwierdzenia, że czyn nie zawiera znamion czynu zabronionego.

(dowód: postanowienie z 12.08.2014r. – k. 121)

Podczas osadzenia w Areszcie Śledczym w Ś. powód nie zgłaszał dolegliwości okulistycznych, astmatycznych, alergicznych, dermatologicznych. Zgłaszał bóle kręgosłupa i w związku z tym korzystał z leków przeciwbólowych. Wykonany w dniu 01 lipca 2014r. rtg klatki piersiowej był w normie.

(dowód: książka zdrowia osadzonego – k. 82-90)

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo okazało się w całości nieuzasadnione.

Roszczenie powoda dotyczyło zapłaty kwoty 1.200 zł za krzywdy związane z sytuacjami opisanymi w pozwie, jak i w piśmie uzupełniającym pozew z dnia 16 czerwca 2015r. Potwierdzeniem tego jest pismo powoda adresowane do swojego pełnomocnika z dnia 14 października 2015r. załączone do pisma procesowego powoda z dnia 03 listopad 2015r. (karta 65-66), w którym powód wskazuje, iż „kwota 1.200 zł, której domaga się od Skarbu Państwa jest chyba za mała”. Przedłożył pełnomocnikowi propozycję dochodzenia kwoty 3.600 zł, z czego 1.200 zł to wynagrodzenie dla adwokata, 1.200 zł to kwota na rzecz domu dziecka lub ośrodka opiekuńczego w Ś., 1.200 zł to zadośćuczynienie dla powoda. Pełnomocnik powoda nie rozszerzył jednak żądania pozwu, a zatem sprawa dotyczyła cały czas zapłaty kwoty 1.200 zł tytułem zadośćuczynienia za krzywdy w związku z zagrzybieniem cel, brakiem dostatecznego oświetlenia i naruszeniem uczuć religijnych poprzez kontrole osobiste powoda. Mając na uwadze treść pisma powoda z dnia 14 października 2015r., które pismem procesowym nie jest, a korespondencją ze swoim pełnomocnikiem (listem do pełnomocnika), Sąd zobowiązał pełnomocnika powoda do wskazania w terminie 7 dni, czy w związku z tym pismem powoda rozszerza powództwo, pod rygorem przyjęcia, że powództwa nie rozszerza. Termin do wykonania zobowiązania upłynął bezskutecznie, a zatem należało przyjąć zgodnie z rygorem, że powództwo nie zostało rozszerzone i roszczenie obejmuje cały czas kwotę 1.200 zł. Na rozprawie w dniu 08 lutego 2016r. pełnomocnik powoda potwierdził, że żądaniem pozwu objęta jest kwota 1.200 zł.

Jako podstawę prawną powództwa powód wskazał art. 22 kc i art. 448 kc. Analiza stanu faktycznego w kontekście twierdzeń powoda wskazuje, że powód domaga się zasądzenia zadośćuczynienia za krzywdę doznaną na skutek naruszenia jego dóbr osobistych, których jednakże nie określił, na skutek niezgodnego z prawem wykonywania władzy publicznej przez pozwaną Skarb Państwa w zakresie stosowania kary pozbawienia wolności.

Podstawę prawną powództwa stanowią przepisy art. 417 kc w związku z art. 448 kc w związku z art. 23 kc i art. 24 kc.

Przepis art. 417 § 1 kc stanowi, iż za szkodę wyrządzoną przez niezgodne z prawem działanie lub zaniechanie przy wykonywaniu władzy publicznej ponosi odpowiedzialność Skarb Państwa lub jednostka samorządu terytorialnego lub inna osoba prawna wykonująca tę władzę z mocy prawa. W niniejszej sprawie strona powodowa wiąże obowiązek naprawienia szkody przez pozwanego z jego działalnością polegającą na wykonywaniu kar pozbawienia wolności. Ta sfera działalności publicznej musi być uznana za wykonywanie władzy publicznej, albowiem nie należy ona do sfery aktywności innych podmiotów i charakteryzuje ją władcze działanie funkcjonariuszy publicznych. Przesłankami odpowiedzialności deliktowej Skarbu Państwa są: powstanie szkody, wyrządzenie szkody czynem niedozwolonym polegającym na bezprawnym działaniu lub zaniechaniu podmiotu wykonującego w imieniu Skarbu Państwa władzę publiczną, normalny związek przyczynowy pomiędzy tak rozumianym czynem niedozwolonym a powstaniem szkody. Możliwość domagania się naprawienia szkody niemajątkowej, czyli krzywdy przewiduje między innymi art. 448 kc. Przepis ten stanowi, że w razie naruszenia dobra osobistego sąd może przyznać temu, czyje dobro osobiste zostało naruszone, odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę lub na jego żądanie zasądzić odpowiednią sumę pieniężną na wskazany przez niego cel społeczny, niezależnie od innych środków potrzebnych do usunięcia skutków naruszenia.

Rozpatrując roszczenia powoda w świetle art. 24 kc w związku z art. 448 kc, w takiej sytuacji ciężar dowodu, że warunki w zakładzie karnym odpowiadały obowiązującym normom i nie doszło do naruszenia dóbr osobistych, spoczywa na pozwanym (art. 6 kc w związku z art. 24 kc).

Zgodnie z art. 23 kc dobra osobiste człowieka, jak w szczególności zdrowie, wolność, cześć, swoboda sumienia, nazwisko lub pseudonim, wizerunek, tajemnica korespondencji, nietykalność mieszkania, twórczość naukowa, artystyczna, wynalazcza i racjonalizatorska, pozostają pod ochroną prawa cywilnego niezależnie od ochrony przewidzianej w innych przepisach. W myśl natomiast art. 24 kc ten, czyje dobro osobiste zostaje zagrożone cudzym działaniem, może żądać zaniechania tego działania, chyba że nie jest ono bezprawne. W razie dokonanego naruszenia może on także żądać, ażeby osoba, która dopuściła się naruszenia, dopełniła czynności potrzebnych do usunięcia jego skutków, w szczególności ażeby złożyła oświadczenie odpowiedniej treści i w odpowiedniej formie. Na zasadach przewidzianych w kodeksie może on również żądać zadośćuczynienia pieniężnego lub zapłaty odpowiedniej sumy pieniężnej na wskazany cel społeczny. Przepis art. 24 § 1 kc przewiduje, iż osoba, której dobra osobiste zostały naruszone może żądać zadośćuczynienia pieniężnego lub zapłaty odpowiedniej sumy pieniężnej na wskazany cel społeczny na zasadach określonych w kc. Przepis ten odsyła więc do dyspozycji przytoczonego wyżej art. 448 kc.

Powód M. O. nie wskazał rodzaju dóbr osobistych, które miałyby być naruszone, nie wyjaśnił, na czym te naruszenia polegały, jak długo trwały i z jaką intensywnością oraz czy wyrządziły powodowi krzywdy i jakie. Nie uzasadnił też wysokości żądanej kwoty.

Powód nie wykazał, aby był osobą religijną, to znaczy taką, która wypełnia sakramenty wiary katolickiej. Kapelan nie potwierdził, aby powód uczestniczył w mszy świętej lub aby przystępował do spowiedzi świętej, a przecież w Areszcie przebywał ponad cztery miesiące. Nie prowadził z kapelanem rozmów na tematy wiary, zapisów Pisma Świętego. Jedyne rozmowy powoda z kapelanem dotyczyły roszczeń powoda wobec pozwanego dotyczących kontroli osobistej w pomieszczeniu, w którym znajdował się odsłonięty obraz. Powód nie przedstawił też siebie jako osoby wierzącej poza Aresztem. Nie podał, czy należy do jakiejś parafii i do której, gdzie będąc na wolności korzysta z sakramentów, gdzie uczęszcza do kościoła, jak często chodzi do spowiedzi, czy w mieszkaniu ma powieszony obraz, krzyż itd. Powód nie wykazał zatem, na czym miałyby polegać jego religijność, poza trzema rozmowami z kapelanem. Współosadzony świadek B. G. zeznał, że powód uczestniczył kilka razy w mszy świętej i był u spowiedzi przed świętami, lecz zeznania świadka w tym zakresie nie są wiarygodne, skoro okoliczności tych nie potwierdził kapelan, który jako jedyny w tym okresie odprawiał msze i udzielał spowiedzi. Ponadto, kontrola osobista przy odsłoniętym obrazie miała miejsce tylko raz i spowodowana była zepsutą roletą zazwyczaj zasłaniającą obraz. Wynika to z zeznań kapelana Z. R.. Takie postępowanie nie dowodzi złej woli i bezprawności po stronie pozwanej. O złośliwym, bezprawnym działaniu można byłoby mówić wówczas, gdyby celowo na czas kontroli powoda roleta była podnoszona albo beczeszczony był wizerunek na obrazie. Taka sytuacja nie miała jednak miejsca. Z postępowania dowodowego nie wynika również, aby ta kontrola odbiegała od standardowej. Należy w takiej sytuacji uznać, że jednorazowa, standardowa kontrola osobista powoda w pomieszczeniu, w którym zawieszony był obraz religijny, nie mogła mieć takiego nośnika obrazu uczuć religijnych, aby powód odczuł upokorzenie i krzywdę. Powód nie wykazał zresztą, na czym jego krzywda polegała, jak długo trwała, jak się przejawiała.

Również zarzut dotyczący oświetlenia celi nie został wykazany. Świadek B. G. zeznał, że nie zawsze wszystkie żarówki w celi się świeciły i były wymieniane natychmiast, ale dopiero po tygodniu albo dwóch dniach i w związku z tym ciężko się czytało. Powód nie wykazał, jak w tym konkretnym przypadku, które miało wywołać krzywdę u niego, wyglądała wymiana żarówek, czy nastąpiła po tygodniu, czy po dwóch dniach, a może jeszcze w innym okresie i której celi dotyczyła. Nie wiadomo jest zatem, jak ewentualnie długo powód przebywał w celu, w której była przepalona żarówka. Jest to istotne dla określenia, czy doszło do naruszenia praw powoda i jak długo trwała ewentualna krzywda powoda. Powód nie wykazał też, aby korzystał w Areszcie z biblioteki i jak często czytał książki. Powód powinien był wykazać, że brak nowej żarówki uniemożliwiło lub utrudniło znacznie czytanie książki. Powód nie wykazał i tej okoliczności. Nie wykazał również, aby ewentualne pogorszenie oświetlenia wpłynęło na stan jego zdrowia, aby miał problemy z oczami (np. pogorszenie widzenia, łzawienie oczu itp.). Nie wykazał, aby korzystał podczas pobytu w Areszcie Śledczym w Ś. z porady okulisty.

Powód nie wykazał wreszcie, w jaki sposób ewentualne zagrzybienie w okolicach wnętrza okien wpłynęło na stan jego zdrowia. Nie wynika to z zeznań świadków. Powód nie przedstawił też stosownej dokumentacji lekarskiej, która potwierdziłaby pogorszenie zdrowia powoda w związku z zagrzybieniem i zawilgoceniem celi.

Zeznania świadka A. H. nie potwierdziły krzywdy powoda w związku z obrazą jego uczuć religijnych podczas dokonywania kontroli osobistej, jak też pogorszenia stanu zdrowia powoda w związku ze sztucznym oświetleniem celi i ewentualnym jej zagrzybieniem.

Świadek K. J., który przez jeden miesiąc w sierpniu 2014r. przebywał razem z powodem w jednej celi zeznał, że w celi było wystarczająco jasno, a zatem nie potwierdził twierdzeń powoda o złych warunkach do czytania. Zeznał również, że powód odmówił poddaniu się przeszukaniu w pomieszczeniu nr 1 ze względu na odsłonięty obraz powołując się na swoje wyznanie. Jak już jednak Sąd wyżej wskazał, powód w żaden sposób nie wykazał, aby był osobą religijną oraz, aby jego uczucia religijne zostały naruszone. Świadek nie potwierdził, aby ewentualny grzyb na ścianie przy oknie przeszkadzał powodowi. Nie potwierdził, aby powód w tym zakresie zgłaszał skargi.

W okresie pobytu w Areszcie Śledczym w Ś. powód przebywał w siedmiu różnych celach, a zatem powinien wskazać, w której z cel było zagrzybienie i w której było niewłaściwe oświetlenie, z którymi to okolicznościami wiąże roszczenie z niniejszej sprawy. W pozwie wskazał, że grzyb jest w każdej z cel. Czyniąc tak zarzut powód powinien wykazać to okoliczność, czego jednak nie uczynił. Tylko jeden osadzony potwierdził, że była wilgoć, lecz nie wskazał którego pomieszczenia to dotyczyło.

Pozwany wykazał dowodami w postaci dokumentów i zeznań świadków, iż warunki odbywania kary przez powoda były prawidłowe. Z dowodów tych wynika, że w jednostce nie występowało zagrzybienie i zawilgocenie, a osadzeni mogli korzystać w sposób wystarczający z oświetlenia celi. Powód nie wykazał też, na czym miałyby polegać jego krzywda związana z korzystaniem ze światła (dziennego i sztucznego), skoro z zeznań świadków wynika, że w celi panowały wystarczające warunki do czytania i nie było przeszkód ze strony administracji jednostki penitencjarnej, aby korzystać ze sztucznego oświetlenia.

W ocenie Sądu, brak jest podstaw do uznania, iż zdarzenia opisane przez powoda naruszyły jego dobra osobiste. Prawna ochrona dóbr osobistych przysługuje wyłącznie wówczas, gdy zostaną spełnione przesłanki przewidziane art. 24 § 1 kc, tzn. wykazane zostanie istnienie określonego dobra osobistego, fakt jego naruszenia (lub zagrożenie naruszeniem) oraz bezprawność działania sprawcy - naruszciciela. O ile spełnienie dwóch pierwszych przesłanek wykazać musi poszkodowany, to obowiązek wykazania istnienia okoliczności wyłączających bezprawność - wobec istnienia zasady domniemania bezprawności zapisanej w tym przepisie - ciąży na stronie pozwanej. Stosowanie ochrony dóbr osobistych odbywa się z uwzględnieniem przeciętnych ocen panujących w społeczeństwie, a nie wyłącznie subiektywnych odczuć osoby poszukującej ochrony prawnej.

Wymóg zapewnienia przez państwo godziwych warunków odbywania kary pozbawienia wolności jest jednym z podstawowych wymogów państwa prawa, znajdującym wyraz w normach prawa międzynarodowego. Stanowi o tym wprost art. 10 ust. 1 ratyfikowanego przez Polskę Międzynarodowego Paktu Praw Osobistych i Publicznych z dnia 19 grudnia 1966r. (Dz.U. z 1977r. Nr 38, poz. 167 i 169) głoszący, że każda osoba pozbawiona wolności będzie traktowana w sposób humanitarny i z poszanowaniem przyrodzonej godności człowieka. Także art. 3 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka stanowiący, że nikt nie może być poddany torturom ani niehumanitarnemu lub poniżającemu traktowaniu lub karaniu, wprowadza obowiązek władzy publicznej zapewnienia osobom osadzonym w zakładach karnych godziwych i humanitarnych warunków odbywania kary pozbawienia wolności, nienaruszających godności ludzkiej. Łączy się z tym wynikający z art. 8 ust. 1 Konwencji nakaz poszanowania życia prywatnego obywateli i ich prawa do intymności, co w odniesieniu do osób osadzonych w zakładach karnych oznacza obowiązek zapewnienia takich warunków bytowych i sanitarnych, w których godność ludzka i prawo do intymności nie doznają istotnego uszczerbku. Odpowiednikami powyższych norm prawa międzynarodowego są art. 40, 41 ust. 4, 47 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej wprowadzające wskazane zasady na grunt prawa polskiego.

Wskazać trzeba, że na gruncie prawa polskiego uzasadniony jest wniosek, iż niezapewnienie osobom osadzonym odpowiednich warunków bytowych może stanowić przejaw poniżającego traktowania, prowadzącego do naruszenia godności osób pozbawionych wolności. Takie postępowanie organów władzy publicznej może uzasadniać żądanie zasądzenia zadośćuczynienia na podstawie art. 24 kc w związku z art. 448 kc, jako naruszające dobra osobiste skazanego, to jest godność i prawo do intymności.

W tym miejscu trzeba przypomnieć o regulacji art. 110 § 2 kkw, która wprowadza zasadę, że powierzchnia w celi mieszkalnej, przypadająca na skazanego, wynosić ma nie mniej niż 3 m². Cele wyposaża się w odpowiedni sprzęt kwaterunkowy, zapewniający skazanemu osobne miejsce do spania, odpowiednie warunki higieny, dostateczny dopływ powietrza i odpowiednią do pory roku temperaturę, według norm określonych dla pomieszczeń mieszkalnych, a także oświetlenie odpowiednie do czytania i wykonywania pracy.

Sąd wziął pod uwagę, że na konkretne warunki uwięzienia składają się różne parametry, którymi między innymi jest powierzchnia pomieszczenia przypadająca na jedną osobę, dostęp światła i powietrza, infrastruktura sanitarna, warunki spania i jedzenia lub możliwość przebywania poza celą. W niektórych wypadkach ocena odpowiednich warunków wymaga uwzględnienia indywidualnych cech osadzonego, takich jak wiek lub stan zdrowia. Istotnym elementem oceny jest również czas trwania nieodpowiedniego traktowania. Powód w niniejszej sprawie nie przypisał jednemu czynnikowi decydującego znaczenia, nie wyeksponował go w pozwie jako najważniejszego.

Zważywszy na przytoczone wyżej regulacje prawne oraz poczynione ustalenia faktyczne, należało uznać, że strona pozwana wykazała, iż osadzenie powoda w celach było zgodne z prawem. Z tego względu nie można przyjąć, że doszło do naruszenia standardów wykonywania kary pozbawienia wolności, które prowadziłyby do naruszenia dóbr osobistych powoda.

Sąd nie potwierdził, aby powód przebywał w celach, w których warunki sanitarno-bytowe były niewłaściwe. Powód nie wykazał w żadnej mierze, aby doznał jakichkolwiek krzywd czy cierpień w związku z pobytem w pozwanej jednostce penitencjarnej.

Przepis art. 448 kc stanowi, iż w razie naruszenia dóbr osobistych sąd może przyznać temu, czyje dobro osobiste zostało naruszone, odpowiednią sumę pieniężną za doznaną krzywdę. A zatem, w myśl powołanego przepisu, przyznanie zadośćuczynienia nie jest obligatoryjne, lecz zależy od okoliczności danej sprawy. W orzecznictwie ugruntowany jest też pogląd, zgodnie z którym sąd nie ma obowiązku zasądzenia zadośćuczynienia w każdym przypadku naruszenia dóbr osobistych (por. np. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 kwietnia 2006r., V CKN 1581/00, OSNC 2004/4/53). Powód nie tylko nie wykazał jakichkolwiek niedogodności przy odbywaniu kary pozbawienia wolności, ale także doznania krzywdy i cierpień, dlatego brak jest uzasadnienia dla uwzględnienia jego roszczeń finansowych.

Krzywda jest zespołem negatywnych przeżyć psychicznych będących następstwem bezprawnego zachowania osób trzecich, których intensywność uzależniona jest od rodzaju naruszonego dobra oraz wrażliwości poszkodowanego. W sytuacji, gdy poszkodowanym jest więzień odbywający karę izolacyjną charakter krzywdy oraz jej rozmiar winny zostać ograniczone o normalne następstwa i dolegliwości u poszkodowanego, będące wynikiem popełnionego przez niego przestępstwa. W tym znaczeniu powód nie wykazał, aby poniósł jakąkolwiek krzywdę, a całokształt okoliczności sprawy prowadzi do wniosku, że jej w ogóle nie doznał. Powód swoją postawą w toku tego procesu wykazał, że nie czuje się pokrzywdzony. W czasie, kiedy przebywał w jednostkach penitencjarnych, czynnie uczestniczył w sprawie kierując pisma procesowe do Sądu i pełnomocnika. Kiedy opuścił zakład karny, zaprzestał się interesować tą sprawą.

Podczas osadzenia powoda nie doszło do naruszenia jego prawa do odbywania kary pozbawienia wolności w humanitarnych warunkach, a tym samym do naruszenia jego dóbr osobistych. Podczas odbywania przez powoda kary pozbawienia wolności stopień jej dolegliwości był odpowiedni do istoty tej kary i nie doszło do przekroczenia standardów wykonywania tego rodzaju kar przyjętych w polskim i międzynarodowym porządku prawnym, w tym również do naruszenia jego uczuć religijnych.

W tym stanie rzeczy nie zaistniały podstawy do przyznania powodowi zadośćuczynienia na podstawie art. 448 kc.

Podstawą odpowiedzialności deliktowej pozwanego Skarbu Państwa w stosunku do powoda stanowi przepis art. 417 § 1 kc. Przepis ten uzależnia powstanie odpowiedzialności deliktowej Skarbu Państwa od możliwości przypisania czynu niedozwolonego, polegającego na niezgodnym z prawem działaniem lub zaniechaniem przy wykonywaniu władzy publicznej, które prowadzi do powstania szkody. Dla przypisania Skarbowi Państwa odpowiedzialności deliktowej nie jest konieczne, aby zachowanie wyrządzającego szkodę było zawinione, wystarczające jest bowiem ustalenie, że jego postępowanie jest obiektywnie bezprawne. W niniejszej sprawie - jak wskazano wyżej - przesłanka bezprawności nie została jednak spełniona, gdyż pozwany w stosunku do powoda nie naruszył żadnych norm prawnych regulujących sposób wykonywania warunków odbywania kary pozbawienia wolności, co oznacza, że na pozwanym nie spoczywa obowiązek naprawienia szkody doznanej przez powoda na skutek ewentualnego naruszenia jego dóbr osobistych w czasie odbywania kary pozbawienia wolności.

Sąd przeprowadził postępowanie dowodowe w pełnym zakresie zawnioskowanym przez powoda, jak i pozwanego. Przeprowadzone dowody w postaci zeznań świadków, dowody z dokumentów przedstawionych przez stronę pozwaną, uzasadniają wniosek, że w stosunku do powoda były przestrzegane wymogi dotyczące wyposażenia celi, w szczególności, że zostało zapewnione wyposażenie w odpowiedni sprzęt kwaterunkowy zapewniający skazanemu osobne miejsce do spania, odpowiednie warunki higieny, dostateczny dopływ powietrza, a także oświetlenie odpowiednie do czytania. W sposób prawidłowy odbyła się również kontrola osobista w pomieszczeniu z obrazem religijnym. Sąd uznał dowody z dokumentów przedłożonych przez pozwanego za w pełni wiarygodne, albowiem ich autentyczność i zgodność z prawdą nie była kwestionowana przez żadną ze stron. Sąd dał także wiarę dowodom z zeznań świadków, poza zeznaniami świadka G., o czym była mowa wyżej, które uznał za wiarygodne.

Mając powyższe na uwadze, Sąd orzekł jak **w pkt I.** sentencji wyroku.

Powód przegrał proces i zgodnie z zasadą odpowiedzialności za jego wynik wyrażoną w treści art. 98 § 1 i 3 kpc i art. 99 kpc powinien zwrócić pozwanemu poniesione przez niego koszty procesu, na które składają się koszty zastępstwa procesowego w stawce minimalnej w kwocie 120 zł zgodnie z § 11 ust. 1 pkt 25 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U. Nr 163, poz. 1349 ze zm.), o czym Sąd orzekł **w pkt II.** sentencji wyroku.

Rozstrzygnięcie zawarte **w pkt III.** sentencji wyroku wydane zostało na podstawie art. 16 ust. 2 i 3 w związku z art. 29 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 26 maja 1982r. – Prawo o adwokaturze oraz na podstawie § 19 pkt 1 w związku z § 11 ust. 1 pkt 25 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (tekst jednolity - Dz.U. z 2013r., poz. 461). Stawkę minimalną wynagrodzenia pełnomocnika w kwocie 120 zł należało powiększyć o należny podatek od towarów i usług wynoszący aktualnie 23%.

(...)

ZARZĄDZENIE

1. (...)

2. (...)

3. (...)

(...)

(...)